

28.04.2015

Sotep/14

14

**Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Valokaisen ym. valtuustoaloitteesta kotihoidon
kehittämisestä Helsingissä**

HEL 2015-001848 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Tuomo Valokaisen ym. valtuustoaloitteesta kotihoidon kehittämisestä Helsingissä:

"Kotihoito Helsingissä käsittää aloitteessa mainitut kotipalvelun ja kotisairaanhoidon. Kotihoito on tärkeä osa kotona asumista tukevia palveluja. Muita keskeisiä palveluja ovat palvelukeskustoiminta, päivätoiminta, lyhytaikaishoito, arviointi- ja kuntoutustoiminta, sosiaali- ja lähityö sekä kuntoutuspalvelut ja sairaalatoiminta, joiden tavoitteena on tarjota saumattomat palvelut niitä tarvitseville kaupunkilaisille. Kuusikko-vertailujen perusteella ikävakioitu kotihoidon peittävyys 75 vuotta täyttäneillä oli joulukuussa 2013 Helsingissä 12 %, mikä on selvästi korkeampi kuin Espoossa (9 %) tai Vantaalla (8 %). Samoin kotihoidon henkilöstön määrä suhteessa 75 vuotta täyttäneisiin on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tietojen mukaan Helsingissä korkeampi kuin Espoossa tai Vantaalla.

Kotihoidon palvelu perustuu yksilölliseen palvelu- ja hoitosuunnitelmaan. Yhdessä asiakkaan ja hänen omaistensa tai muiden läheistensä kanssa sovitaan kotihoidon antamista palveluista ja ne kirjataan suunnitelmaan. Jokaiselle asiakkaalle nimetään vastuuhoitaja. Lisäksi nimetään erikseen vanhuspalvelulain mukainen vastuutyöntekijä sitä tarvitseville asiakkaille myös kotihoidossa. Saumattomien palveluketjujen turvaamiseksi huolehditaan riittävä muiden toimijoiden tuki kotihoitoon, ja muun muassa kotiutustiimi- ja kotikuntoutustoiminta on jo aloitettu.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaille tehdään RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointi, johon palvelu- ja hoitosuunnitelma sekä liikkumissopimus perustuvat. Kotihoidossa on käytössä toiminnanohjausjärjestelmä, joka antaa reaaliaikaista asiakaskohtaista tietoa palvelu- ja hoitosuunnitelman toteutumisesta. Toteutumia seurataan ja suunnitelmia muutetaan tarvittaessa. Lisäksi vuoden 2015 aikana sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osastolla laaditaan toimintasuunnitelma kotihoidon kehittämiseksi käyttäen hyväksi kansallisia suosituksia ja tutkimustietoa.

Kotihoidon henkilöstöä kohdennetaan asiakaskunnan muutosten mukaan. Kotihoidossa on käytössä säännöllinen mitoitustarkastelu eri kotihoitoyksiköiden välillä. Myös henkilöstöllä on pysyvä edustus mitoitustyöryhmässä. Välitön asiakasaika on lisääntynyt ja tulee edelleen lisääntymään kotihoidossa. Kotihoidossa jatketaan sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien osuuden nostamista nimikemuutoksilla vakanssien vapautuessa. Henkilökunnan osaamista kehitetään monipuolisen täydennyskoulutuksen avulla.

Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointia tuetaan kehittämällä toimintaa monin eri tavoin. Työjärjestelyjä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa työn hallinnan lisäämiseksi. Kotihoidon voimavaroja suunnataan muun muassa toiminnanohjausjärjestelmän avulla aiempaa paremmin tasaten ruuhkahuippuja ja lisäten joustavuutta esimerkiksi henkilöstöpoolien avulla. Kotihoidossa kokeillaan muutamalla lähipalvelualueella myös uusia työaikamuotoja yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Henkilöstöjohtamisella varmistetaan avoin viestintä ja asioiden yhteinen käsittely kaikilla kotihoidon työpaikoilla. Laajan koko henkilöstölle suunnatun Kunta 10 -tutkimuksen tulokset käsitellään kaikissa työyhteisöissä ja sovitaan kehittämistoimista yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lisäksi mielikuvaa kotihoidosta työpaikkana ja kotihoidon vetovoimaisuutta parannetaan meneillään olevassa Kotihoidon vetovoimaisuus -hankkeessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kotihoidon palveluja järjestetään lainsäädännön ja laatusuositusten mukaisesti ja asiakkaita kuullen. Näin vaikutetaan asiakkaiden kotona selviämiseen, terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen sekä henkilökunnan työn sujuvuuteen ja työturvallisuuteen. Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa on ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on huomioitu Helsingin ikääntyneen väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Maaliskuussa 2015 sosiaali- ja terveyslautakunnassa käsitelty kaupunkitasoinen Stadin ikäohjelma tukee vahvasti väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen tavoitetta myös kotihoidon näkökulmasta."

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomo Valokainen ja 23 muuta allekirjoittajaa ovat tehneet valtuustoaloitteen Helsingin kotihoidon kehittämisestä.

Valtuustoaloite

Helsingissä kotipalvelu ja kotisairaanhoido ovat laissa määrätty tuki erik-
käsille asiakkaille, joiden toiminta kotonaan on heikentynyt.

Kotipalvelu tukee ja auttaa, kun asiakas tarvitsee sairauden tai
alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän
askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista kuten hygienian
hoitamisesta.

Kotisairaanhoido suorittaa asiakkaan kotona lääkärin määräämiä
sairaanhoidollisia toimia, ottaa näytteitä, valvoo lääkitystä ja seuraa
asiakkaan vointia. Varsin vaativaakin sairaanhoido, esimerkiksi
saattohoitoa, voidaan järjestää kotona. Myös omaisten tukeminen on
osa kotisairaanhoidajan työtä.

Laadukas kotipalvelu ja kotisairaanhoido perustuvat asiakkaan
toimintakyvyn arviointiin ja sen perusteella laadittavaan palvelu- ja
hoitosuunnitelmaan.

Näin pitäisi olla, mutta tosiasia on, että työt kotipalvelussa ja
kotisairaanhoidossa ovat lisääntyneet. Työvuorot venyvät usein
ylitöiksi, eivätkä hoitajat kerkeä tekemään asiakkaan kotona kaikkea,
mikä kuuluu sovittuun hoitosuunnitelmaan. Yksin kotonaan asuva
vanhus on heikoimmassa asemassa. Turhia loukkaantumisia on paljon,
jonka takia vähenevä laitoshoido kuormittuu. Hoitajien jaksaminen on
myös rajallista, eikä henkilökuntaa ole riittävästi paikkaamaan
puutoksia. Tärkeää on, että työnsuunnittelu saadaan tasapuoliseksi
kotipalvelussa ja kotisairaanhoidossa. Työresurssien hallinta ja sen
tukeminen olisi laitettava kuntoon.

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunki edesauttaisi
mahdollisuuksia parantaa kaupunkimme olemassa olevia kotipalveluja
ja kotisairaanhoido niin että kotihoiton ja kotisairaanhoidon yksiköissä
olisi tarpeeksi aikaa hyvän, kiireettömän hoitotyön suunnitteluun ja
toteutukseen niin, että laissa määrätty tuki ja hoitotehtävät voitaisiin
suorittaa kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla.

Sosiaali- ja terveyslautakunnalta pyydetään lausuntoa
kaupunginhallitukselle 31.5.2015 mennessä.

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Heli Koskisuo, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 6000
00099 Helsingin kaupunki
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F11880001200052430

Alv.nro

FI02012566